

Kaynaklar emekçi halka!

Adil ve eşit bölüşüm istiyoruz!

8. Dönem Kamu TİS görüşmeleri, Kamu Çerçeve Protokolü sürecinde kamu işçilerine verilen zam oranı ile birlikte düşünüldüğünde Tek Adam rejiminin yapmak istediği aşikâr: emeğin payını küçültürken sermayeyi büyütmek. Kamuda gerçekleşen her iki TİS için rejimin referans noktasını hedeflenen enflasyon oranları oluşturuyor. TÜİK'in açıkladığı ve gerçeği yansıtmayan enflasyon oranının bile oldukça

altında olan hedeflenen enflasyon, küresel finans sermayesinin talepleri doğrultusunda belirleniyor. Mehmet Şimşek ile özdeşleşen Orta Vadeli Program'ın enflasyonu düşürmek ve ülkeye sıcak para çekmek adına şart koştuğu ekonomik yıkım programı kamu işçisi veya memur ayrımı gözetmiyor, bütün emekçilerin sofrasını küçültüyor. Oysa ne enflasyonu emekçilerin ücretlerine yapılan zamlar yüksel-

tiyor, ne de ülkede bir kaynak sorunu var. Emekten yana bakanlar için kaynak var. Türkiye ekonomisi büyüyor ama emeğin payı küçülüyor, yapılmaması gereken bu zenginliği üreten işçi ve emekçilerin lehine çözümler üretmektir. Bu yüzden en zengin kesimden servet vergisi alınmalı ve bu kaynaklar emekçilerin yararına kullanılmalı. ●●

S.3

Arjantin'den
Milletvekili Giordano,
Gazze'ye doğru yola
çıkan filooya katılıyor

Arjantin'deki Sosyalist Sol İşçilerin ve Solun Cephesi - Birlik (FIT-U) milletvekili Juan Carlos Giordano, Küresel Sumud Filosu Koordinasyonu tarafından düzenlenen ve Akdeniz'i aşarak Gazze'ye insani yardım ulaştırmayı amaçlayan yolculuğa katılacak. Bu misyona, aktivist Greta Thunberg ve farklı alanlardan tanınmış isimler öncülük edecek.

Giordano'ya, Sosyalist Sol ve İUB-DE yöneticisi ve Córdoba eyaletinin eski milletvekili Ezequiel Peressini de eşlik edecek. ●●

S.6

İç borçlanma ve faiz döngüsü

Kamu kaynaklarının borçlanma ve faiz yoluyla finans şirketlerine sunulmasına karşı emekçilerden yana bir ekonomi programı savunmaya; dış borçların reddi, kamulaştırma ve servet vergisi taleplerini güçlendirmeye devam etmeliyiz. ●●

S.3

Metal işçisi yıkıma karşı mücadeleyi yükseltmeli!

Konfederasyon farkı gözetmeksizin bütün metal işçisi sendikaları derhal acil talepler etrafında bir araya gelmeli; Şimşek programının ve MESS'in saldırı planına karşı savunma pozisyonundan çıkıp müdahaleye geçmelidir. ●●

S.3

AKP bunu nasıl yapıyor, CHP nerede hata yapıyor?

Bu yarış bizim yarışımız değil. Bu yüzden solun CHP'nin etrafında kümelenmektense, bağımsız bir emek ittifakının kurulması için güç birliği yapması; mücadeleyi farklı ve doğru kulvara, emekçilerin var olabileceği bir kulvara taşıması gerekiyor. ●●

S.5

Enfekte rejim enfekte süreç

Bu rejimin ve kurumlarının, demokratikleşme ve Kürt sorununun çözümü için anlamlı bir adım atmasının imkânsız olduğu kitlelere döne döne anlatılmalı. Ne de olsa demokrasi yasama faaliyetinin değil ancak o kitleler yöneldiği ölçüde gelişecek bir devrimci faaliyetin neticesi olarak hayat bulabilir. ●●

S.5

Oktay Benol

oktay.benol@gazetenisani.net

Mercek

Biri yer biri bakar, kıyamet ondan kopar, denir. Eşitsizliğin, adaletsizliğin yarattığı zelzele böylesine yıkıcı, böylesine güçlü ifade edilebilmiştir. Biri yerken öbürünün aç biilaç hali dünyanın direğini kırar, vicdanını köreltir, dengesini yerle bir eder. O yüzden bu topraklarda "Komşusu açken tok yatan bizden değildir" denmiştir. "Kul hakkı"nın yen-

mesi telafisi olmayan en büyük günahlardan sayılmıştır. Hakkı hukuku gözetip paylaşmayı, dayanışmayı övüp teşvik eden; hırsızlığı, sömürüyü, eşitsizliği, oburluğu ayıplayan bu anlayışlar kıymetlidir.

Peki, pratikte olan nedir? Baştan ayağa sömürüye dayalı eşitsiz ve müsrif bir düzen! Bütün marketler, raflar, zenginlerin kilerleri, buzdolapları ağzına kadar dolu iken milyonlar aç, milyonlar yoksul. Türkiye'nin doğal zenginlikleri kapitalist barbarlık altında yerle bir edilmiş olsa da-

hi tarlalar, çiftlikler, denizler, göller, gıda üretim merkezleri yine de Türkiye'yi birkaç kez doyuracak kadar ürüne ve sürekliğe sahip. Merkezi bir planlama ve emek eksenli bir politika ile doğayla uyumlu, sömürüyü sona erdirecek bir ekonomik üretim ve bölüşüm de mümkün. Ama buna rağmen bugün bir avuç yağmacı kapitalist deveyi havuduyla yutarken milyonlar aç ve yoksul yaşamaya devam ediyor. ●●

S.2

Toplumun ortak derdi ve paydası: Yoksulluk!

Mağaza ve market işçileri kötü çalışma koşullarına karşı örgütleniyor! ●● S.3

Yüksek enflasyon altında yeni bir eğitim öğretim dönemi başlıyor ●● S.4

Gazze'de kıtlığı sonlandırmak elimizde! ●● S.6

Kanal İstanbul kimin için inşa ediliyor? ●● S.7

Tek Adam rejimine karşı mücadeleyi büyütelim ●● S.7

Sol Köşe

MUHİTTİN KARKIN

Kazak atları ve tanklar

Aşağıda okuyucularımız ile, Muhittin Karkin'ın 21 Haziran 2018 tarihinde gazetemizde yayımlanan “Kazak atları ve tanklar” adlı yazısını paylaşıyoruz.

Haziran 1970 günleri... İzmir'deki metalürji fabrikası Metaş'ta çalışıyorum. Fabrikada örgütlü sendika DİSK'e bağlı Maden-İş. Ayın ilk haftalarında temsilciler ve işyerindeki öncü işçiler arasında huzursuzluk var. Mecliste CHP'li ve Adalet Partili milletvekillerinin ortak önergesiyle 274 sayılı Sendikalar Kanunu ile 275 sayılı Grev ve Lokavt Kanununda değişiklik yapılması istenmekte. Amaç sendikal örgütlenmenin ve grev hakkının kısıtlanması. İşçiler ve işyerine gelip giden sendikacılar, bu tasarının durdurulması gerektiğini tartışıyorlar.

15 Haziran Cumartesi sabahı işyerine gelirken servislerde İstanbul'da büyük bir sendikal gösterinin yapılacağı konuşuluyor. Gün boyunca, elektrikli ark ocağının önünde gürültülerin arasında transistör bir radyodan haberleri izlemeye çalışıyoruz. Ve o gece otobüse atlayıp İstanbul'a gidiyorum...

Pazar günü önce Kurbağalıdere civarında ve ardından Kadıköy'de tanık olduğum, Türkiye'nin belki de en şanlı ve daha önemlisi en kararlı ve militan işçi ayaklanmasıydı. Sınıf bilincinin doruk noktalarında on binlerce kadın ve erkek proleterin kendi kaderlerini kendi ellerine alma girişimi. Hele o tankların üzerinden atlayan kadın emekçiler... O kargaşa içinde aklıma Troçki'nin Rus Devrimi Tarihi'nde anlattığı, Kazak askerlerinin atlarının altından geçerek yığınları ileri çeken kadın işçiler geliyor. Askeri birlikler çözülüyor, toplum polisi kaçacak yer arıyor... Kurbağalıdere'nin üstü polis kasklarıyla dolu. O gün işçilerin cesareti basitçe bir yiğitlik

örneği değildi; hayır, onlar dünyayı değiştirme gücüne sahip olduklarını görüyorlar ve onu eyleme döküyorlardı.

Ve sonra silah sesleri... Yere düşenler, yaralılar ve ölümler. Aynı anda sendika bürokrasisinin ihaneti. DİSK başkanı Kemal Türkler radyodan işçileri evlerine dönmeye çağırıyor... İki gün boyunca kenti neredeyse fiilen ele geçirmiş olan işçi sınıfını, tüm emekçi halkla birlikte alternatif bir yönetim örgütlenmesi kurmaya değil, teslim olmaya davet ediyor. Sonuç: Generaller ertesi yıl 12 Mart'ta yapacakları darbenin hazırlıklarına başlıyorlar.

15-16 Haziran işçi ayaklanması tarihimizin altın sayfasına kayıtlıdır. Zonguldak maden işçilerinin, Tekel işçilerinin mücadeleleri de öyle. Her mücadele önemlidir, kısmi zaferleri ve yenilgileriyle mücadele deneyimleridir, öğretir. Daha doğrusu onlardan dersler çıkarmak gerekir.

Basit bir sendikal örgütlenme girişiminden en güçlü kitle gösterilerine kadar her mücadele son derece dinamik bir olgudur. Adım adım elde edilen gelişmeler, politik ve örgütsel açıdan bir nitelik sıçraması yapmadığı durumda geriye düşer, elden kayar gider. Bakın, 1970'lerin ikinci yarısındaki işçi mücadeleleri (“DGM'yi ezdik sıra MESS'te”, Tarih ve diğer yaygın grevler, faşizme ve “Milli Cephe” hükümetlerine karşı mücadeleler); bütün bunlar geniş bir işçi Cephesi bayrağı altında toplanıp birleştirilerek iktidara doğru atılım yapamadığından 12 Eylül 1980 darbesi tarafından ezildi. Mücadelenin yarı yolda durması, onun felaketi anlamına geliyor.

Bugün de buhar kazanı patlama derecesinde ısınmış durumda. Tren yola çıktığında yarı yolda durmak tehlikelerin en büyüğü olur. ●●

Saldırıları derinleştiriyor, mücadeleler dağınık: Emek ittifakı şart!

Son aylar, ağırlaşan ekonomik koşullara ve emek düşmanı politikalara karşı işçilerin farklı sektörlerde çok sayıda eylem ve direnişine sahne oldu. İzmir Büyükşehir Belediyesi'ndeki kitlesel grev ve eylemler, belediye işçilerinin ücret adaletsizliğine ve güvencesizliğe karşı gösterdiği kararlılığı ortaya koydu. Hemen ardından kamu işçileri TİS sürecinde düşük zam tekliflerine karşı alanlara çıktı; birçok şehirde kamu emekçilerinin talepleriyle düzenlenen kitlesel basın açıklamaları ve yürüyüşler, süregelen memnuniyetsizliği alanlara taşıdı. Diğer yandan, işçiler Temel Conta, Queen Tarım, Toros Tarım, Digel Tekstil, GM Teknik, DYO Boya gibi çeşitli işyerlerinde sendikal hakları ve ücretleri için mücadeleye geçti. Bütün bu örnekler, iktidarın ve patronların dayatmalarına karşı işçilerin iradesine ve kararlılığına işaret ediyor. Ancak mücadeleler parçalı ve yalıtılmış bir karakter taşıyor.

Bu eylemlerin birleşik ve kalıcı bir mücadele hattına dönüşmemiş olmasının en büyük nedenlerinden biri, sendikal konfederasyonların pasif ve dağınık tutumları. Türk-İş, DİSK ve Hak-İş gibi konfederasyonlar, işçilerin yaşadığı yoksullaşmaya, hak gasplarına ve güvencesizliğe karşı ortak bir eylem planı ortaya koymuyor. Hatta mevcut mücadele dinamiğine rağmen, ortak açıklama yapıp yerellerde kendi eylemlerini örgütledikleri 2024 sonbaharının bile gerisine düşmüş durumdadılar.

Ortak mücadele perspektifi eksik

NİSAN

2025 yılı başında belirlenen 22.104 TL'lik asgari ücret, yılın ortasında tüm temel harcamalara gelen zamlar ve yüzde 70'i aşan gıda enflasyonu karşısında hızla eridi. Türk-İş verilerine göre Haziran 2025'te açlık sınırı 22.000 TL, yoksulluk sınırı 75.953 TL idi. Buna rağmen temmuz ayında asgari ücrete herhangi bir zam yapılmadı. Temmuz ayında ise yoksulluk sınırı 89.768 TL'ye çıktı. Diğer yandan, turizm sektörüne yönelik çıkarılan yasa ile haftalık çalışma süresinin 45 saatinde emekçilerin temel haklarına açık bir saldırı gerçekleşti.

Bu tablo tesadüf değil; emekçilere dönük sistematik bir saldırı politikasının sonucu. İktidarın uyguladığı neoliberal ekonomi politikaları, özellikle Mehmet Şimşek'in yürüttüğü “enflasyonla mücadele” programı adı altında doğrudan ücretleri baskılıyor; kamu kaynaklarını sermayeye aktarırken faturayı emekçilere kesiyor. Zamlar, vergiler, hayat pahalılığı aralıksız sürerken; iş cinayetleri artıyor, önlem alınmıyor. Emekçilere, emeklilere, memurlara sefalet ücretleri dayatılıyor; sendikalaşma hakkı çiğneniyor, grevler engelleniyor. Tüm bu saldırılar karşısında konfederasyonların örgütlü ve kararlı bir tutum sergileyememesi, işçi sınıfını daha da yalnızlaştırıyor.

İktidar bu pervasızlığı tam da buradan alıyor: işçi sınıfının örgütsüzlüğünden, mücadelelerin birbirinden kopukluğundan,

sendikal konfederasyonların eylemsizliğinden... En önemlisi de sosyalist hareketin ve sendikaların ortak mücadele perspektifi ve iradesi ortaya koyamamasından. Her konuda aynı fikirde olmak şart değil; ancak mevcut iktidarın derinleştirdiği ekonomik ve siyasal yıkım karşısında acil talepler etrafında bir araya gelinememesinin vebali büyük! Enflasyona ezilen ücretler, gasp edilen haklar, artan iş cinayetleri karşısında ortak bir eylem hattı örülemedikçe saldırılar daha da artıyor.

Emek ittifakı için ortak zemin

Türkiye'de emek hareketinin ve sosyalist hareketin önünde acil bir görev duruyor: mücadeleleri birleştirmek, ortak talepler etrafında eylem birliği oluşturmak, iktidarın ve sermayenin karşısında bir emek ittifakını gecikmeden hayata geçirmek.

Ücretler ve emekli aylıkları derhal yoksulluk sınırının üzerine çıkarılmalı; kamu kaynakları patronlara değil, emekçilere ayrılmalı; sendikalaşma, grev, gösteri ve örgütlenme haklarına yönelik tüm baskılar derhal son bulmalıdır. Ancak bu talepler etrafında kurulacak bir emek ittifakı, iktidarın işçi ve emekçilere dönük politikalarına gerçek bir karşı güç oluşturabilir. “Kurtuluş yok tek başına”lar, “Birleşe birleşe kazanacağız”lar artık sadece birer slogan değil, örgütlü bir sınıf hattının politik rehberleri olmak zorunda. Bağmsız sınıf hattını güçlendirecek bir politik perspektif, niyet ve iradeyi örgütlenme görevi en acil görev olarak karşımızda! ●●

Toplumun ortak derdi ve paydası: Yoksulluk!

1. sayfadan devam

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) açıkladığı 2024 yılı “Yoksulluk ve Yaşam Koşulları İstatistikleri” işte bu eşitsiz ve yağmacı tabloya biraz da olsa ışık tutuyor. Rapor, yoksulluğun ve yoksunluğun giderek genelleştiğini ve derinleştiğini gösteriyor. Rapora göre her yedi kişiden biri (yüzde 13,7) sürekli yoksulluk içinde yaşıyor. Her üç kişiden biri (yüzde 29,3) yoksulluk ve sosyal dışlanma riski altında bulunuyor. Tatil yapma, sağlıklı beslenme, ısınma, barınma ve eskimiş eşyaları yenileme imkânlarının düşüklüğü de yoksullu-

ğun ve yoksunluğun derinliğine işaret ediyor. Dört kişilik bir ailenin yoksulluk sınırı üzerinde yaşaması için 90 bin lira gerekirken asgari ücretin 22 bin 104 lira, en düşük emekli aylığının 14 bin 469 lira olması zaten her şeyi yeterince izah ediyor. Bu, hiç kuşkusuz bir sömürü ve bölüşüm sorunudur.

Bu sömürü ve bölüşüm sorunun sorumlusu, Türkiye'yi sözümona 23 yıldır “bir lokma bir hırka” inancıyla yöneten iktidardır. Bölüşüm dengesi AKP hükümetleri döneminde hiç olmadığı

kadar bozulmuş durumda. Türkiye'nin sadece yüzde 14'ü dertsiz, tasasız, mutlu mesut yaşıyor. Kuşkusuz buna razı da mahkûm da değiliz.

Başta asgari ücret ve emekli aylıkları olmak üzere tüm ücretler yoksulluk sınırının üzerine taşınmalıdır.

Ücretler ve aylıklar her üç ayda bir gerçek enflasyon oranında yükseltilmelidir.

İşten çıkarmalar yasaklanmalıdır.

Başta işsizlik fonu olmak üzere kaynaklar emekçiler için kullanılmalıdır.

Mutlak suretle artan oranlı servet vergisi uygulanmalıdır.

Bu taleplerin uygulanabilmesi için işçiler, emekçiler, ezilenler mücadelelerini birleştirmeli, bir emek ittifakı altında ortak hareket etmelidir. Sendika bürokrasilerinin sinik ve işbirlikçi tutumlarını aşmak, mücadeleciler sınıf sendikalarını güçlendirmek ve sonuç alıcı etkin mücadeleleri mümkün kılabilmek için öncü işçilere ve sol-sosyalist sınıflar örgütlerine büyük görev ve sorumluluk düşüyor. ●●

Mağaza ve market işçileri kötü çalışma koşullarına karşı örgütleniyor!

EMEKE AYDIN

Mağaza ve market emekçilerinin çalışma koşulları her geçen gün ağırlaşıyor. Geçtiğimiz haftalarda kamuoyuna yansıyan görüntüler; uzun mesai saatleri, mobbing, oturma yasağı ve molasızlık gibi uygulamalarla dayatılan insanlık dışı çalışma koşullarını bir kez daha gözler önüne serdi. Buna ilişkin, DİSK Sosyal-İş Sendikası, market ve mağaza çalışanlarının maruz kaldığı kurasız çalışma koşullarına karşı sendikal mücadele ihtiyacını işaret ederek, “Marketlerde kölelik düzenini biz değiştiririz” sloganıyla temel talepler üzerinden mücadeleye çağrısında bulundu. Sosyal-İş İstanbul Şube Kadın Komisyonu’nun, mağaza ve market emekçilerine yönelik kampanya gündemiyle bir araya geldiği buluşmada ise kadın işçilerin anlattıkları, bu zincirlerdeki koşulların ve kadınların karşılaştığı sorunların boyutlarını gözler önüne seriyor.

Kadın işçiler, marketlerin çoğunlukla yeni mezunların kısa süreliğine çalıştığı bir alan olduğunu söylüyor. Bu durumu “telefon işçisi” tabiriyle açıklıyorlar: bir telefon alacak kadar para biriktirip, ilk fırsatta işi bırakmak. Koşullar uzun süre çalışmaya uygun değil. Çok az sayıda işçi uzun süre kalabiliyor; onlar da sistematik mobbinge istifaya zorlanıyor. Böylece şirketler tazminat ödemekten kurtuluyor, yerine daha deneyimsiz ve düşük ücretle çalışacak yeni işçiler alabiliyor.

Bir işçiye iki üç farklı görev yükleniyor. İşçiler uzun mesailere zorlanıyor, çoğu zaman molasız çalıştırılıyor ve fazladan mesailerinin karşılığını alamıyorlar. İşe başlarken imzalatılan “esnek çalışma” maddesi, haklarını savunmaya çalışan işçiler için bir tehdit unsuru olarak kullanılıyor. Haklarını savunanlar işten atılıyor.

Sektörde sendikasızlaştırma stratejisi o kadar etkin ki, çalışanların dönemsel olarak işe alımı ya da bir seneyi doldurmadan işten çıkarılmaları yaygın bir uygulama. İşyerlerinde örgütlenmek de oldukça zor. Öyle ki çalışma düzeni, vardiyalar ve mekânsal olanaklar iki çalışanın bir araya gelmesini bile engelleyecek durumda.

Kadın işçilerin yaşadıkları ise daha da çarpıcı. Marketleri onlar ayakta tutuyor. Kasadan reyon düzenine, sevkiyattan palet taşımaya kadar her işin merkezindeler. Ancak yük arttıkça baskı ve ayrımcılık da büyüyor.

Şirketler özellikle bekâr kadınları işe almayı tercih ediyor; evli kadınlar veya hamile işçiler istenmiyor. Çünkü şirket yöneticilerine göre evlilik ve hamilelik “izin” ve “sorumluluk” demek, bu da onlar açısından “maliyet”.

Uzun mesailer sonrasında gece geç saatlerde işten çıkmak zorunda kalan kadın işçilere ulaşım ve güvenlik desteği sağlanmıyor. Kadın işçiler, patronlardan müşteriye taciz, hakaret ve şiddetin hedefi oluyor. Böylesi durumlarda korunmak yerine suçlanıyor; “olay çıkarmakla” itham ediliyorlar. Yetmezmiş gibi, hangi koşullar altında olursa olsun sürekli güler yüzlü olmak zorunda bırakılan işçilerin üzerine bir de duygusal emek yükü biniyor.

Bütün bu sorunlar karşısında mağaza ve market çalışanlarının temel taleplerinden birisi denetim. Elbette patronların yine patronlar için çalışan hükümet kurumlarınca denetlenmesi çalışanlar lehine ancak sınırlı sonuçlar doğurabilir. Bu yüzden işçilerin işyerinde söz sahibi olabilmesini, sendikalaşma hakkını ve yine bunun üzerinden denetim hakkını savunmalıyız. Çalışanların büyük oranda örgütsüz ve güvencesiz olduğu bu sektörde ilk elden sendikalaşmak için mücadele etmeliyiz. ●●

İç borçlanma ve faiz döngüsü

BEKTAŞ DENERİ

2025 yılının ilk altı ayında Türkiye’nin bütçe açığı 986 milyar TL olarak gerçekleşti. Temmuz ayında bir miktar azalmasına rağmen, yılın ilk yedi ayında toplam açık 1 trilyon TL’yi geçti. Borçlar için ödenen faiz giderleri çıkarıldığında ise bütçenin aslında fazla verdiği görülüyor; yani bütçenin açık vermesinin temel sebebi iç borçlanmaya ödenen faizler. Bu durum, bütçe dengesinde faize giden paranın ne kadar belirleyici hale geldiğini ortaya koyuyor.

Faiz ödemelerindeki bu artışla birlikte iç borç çevirme oranının rekor seviyelere yükselmesi dikkat çekiyor. Hazine Bakanlığının ilgili dönem içerisinde aldığı yeni borç miktarı, önceki borç ve onun faizinin toplamından daha yüksek. Önümüzdeki aylara dönük projeksiyonda da bu durum devam edecek gibi duruyor. Örnek olarak, haziran ayında Hazine 240 milyar TL’nin üzerinde iç borç faizi ödedi. Bu, geçmiş yıllara nazaran dramatik bir artışa işaret ediyor. Burada enflasyon etkisi de denkleme katılmalı ancak

enflasyon etkisini katınca dahi açık, reel olarak ciddi düzeyde.

Daha net bir ifadeyle Türkiye, borçlarını yeni borçlarla kapattığı bir kısır döngüye girmiş durumda. İç borçlanmanın çeşitli nedenleri olsa da, bugün öne çıkan gerçeklik dış borçların bile iç borçlanma yoluyla finanse edilmesi. 2025 yılının ilk 7 ayında dış borcun yarattığı açık 4 milyar doların üzerinde. Bu da iç borçlanmanın artışını gösteren unsurlardan birisi. Bu tablo, dış borçların reddi talebini yeniden gündeme getiriyor.

Hükümet, bütçedeki açığı kapatmak için başta dolaylı vergiler olmak üzere vergi gelirlerine yükleniyor. Bu durum, büyük ölçüde emekçilerin omuzlarındaki vergi yükünü artırıyor ve kamu bütçesinin sosyal harcamalara ayrılacak kaynaklarını kısıtlıyor. Borç yükü arttıkça bu kısır döngü daha da derinleşiyor; kamuya dönük harcamalar kısıyor. İşin diğer yanında çalışanların ücretlerinin baskılanması sürüyor. Yani bir yandan reel ücretler düşüyor, diğer yandan vergi yükü ağırlaşıyor.

Bahse konu olan iç borçlanma emekçilerin geçim sorununu derinleştirirken, ödenen faizler bankaların sermayesini büyütme devam ediyor. Mevcut iç borcun üçte ikisinden fazlası bankalara. Yani borç tutarını aşan miktarlarda ödenen faizler de yine bu bankaların kazancı haline geliyor. Şimşek programı, finans tekellerini zenginleştirmeye devam ediyor.

Mevcut borçlanma döngüsünün emekçiler lehine bir tablo yaratmadığı aşikâr. Bu döngüden çıkış yolu ise rejimin ekonomi politikalarının toptan reddedilmesi ile mümkün. Bu sebeple, iç borçlanmanın önemli nedenlerinden birisi olan dış borçların reddi hayati önemde. Bunun yanında bütçe üzerinde emekçi denetimi olmadıkça sürece her türden borçlanma ve ihtiyaç emekçilerin vergileri ile karşılanacak. Kamu kaynaklarının borçlanma ve faiz yoluyla finans şirketlerine sunulmasına karşı emekçilerden yana bir ekonomi programı savunmaya; dış borçların reddi, kamulaştırma ve servet vergisi taleplerini güçlendirmeye devam etmeliyiz. ●●

8. Dönem memur TİS’in anlattıkları

ENES KARAKAŞ

Yaklaşık 4 milyon memurun ve 2,5 milyon memur emeklisinin 2026 ve 2027 yılları arasındaki çalışma koşullarını belirleyecek 8. Dönem Kamu Toplu Sözleşme görüşmeleri 27 Ağustos tarihinde nihayete erdi. TİS masasında anlaşma sağlanamaması üzerine korkulan oldu ve Kamu Görevlileri Hakem Kurulu’na gidildi. Kurul’dan memur ve memur emeklilerine sefalet zammı reva görüldü. Hakem Kurulu’ndan çıkan zam oranları 2026 yılı için yüzde 11+7, 2027 yılı için ise yüzde 5+4 oldu. Ayrıca taban aylığına 1000 TL’lik bir artış yapıldı.

Beklenen ama engellenemeyen ihanet!

Görüşmelerin başında görece yüksek zam talebiyle masaya oturan yetkili sendika Memur-Sen, taban basıncının da etkisiyle sokağa inmiş, ardından da iş bırakma kararını açıklamıştı. 18 Ağustos Pazartesi günü diğer kamu konfederasyonlarının (Kamu-Sen, Birleşik Kamu-İş, Kesk vb.) da katılımıyla bir günlük iş bırakma gerçekleşti. Fakat memurların en mücadelecisi kesimi olan öğretmenlerin tatilde olması ve konfederasyonların da gerçek bir hazırlığının olmayışı, iş bırakma eylemini sembolik düzeyde bıraktı. Ayrıca Tek Adam rejimi eyleme katılımı zorlaştırmak için TCDD ve PTT gibi kurumlarda eyleme katılan memurlar hakkında soruşturma başlatacağı tehdidinde bulundu. Devam eden süreçte rejimin temsilcileri memurlara kırıntıları teklif etmekte ısrarcı olurken, Memur-Sen ise Tek Adam rejiminin politikalarını eleştirmek yerine memur ve kamu işçileri arasında ayrımları derinleştirmeyi seçti. TİS görüşmelerinde taban öfkesinden dolayı imza atamayan Memur-Sen, çoğunluğu Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından atanan Hakem Kurulu’na katılmayı kabul ederek beklenen ihanete de imza atmış oldu. Oysa Hakem Kurulu’nun toplanabilmesi için en az 8 üyenin olması gerekiyordu ve

yetkili 3 sendikanın katılmayı reddetmesi kurulu devre dışı bırakabilirdi. Bu ihtimal gerçekleşseydi süreç meclise gelecek ve rejimin üzerindeki basınç artacaktı. Fakat Memur-Sen daha önce olduğu gibi rejimin payandası olmayı tercih etti. Memurların hak ettiği koşullara ulaşmak için başta Memur-Sen olmak üzere rejimin güdümündeki sendikal bürokrasiyi aşma zorunluluğu kendini bir kez daha ve acı bir şekilde hatırlattı.

Rejim küresel finans kapital emrinde!

8. Dönem Kamu TİS görüşmeleri, Kamu Çerçeve Protokolü sürecinde kamu işçilerine verilen zam oranı ile birlik-

te düşünüldüğünde Tek Adam rejiminin yapmak istediği aşikâr: emeğin payını küçültürken sermayeyi büyütme. Kamuda gerçekleşen her iki TİS için rejimin referans noktasını hedeflenen enflasyon oranları oluşturuyor. TÜİK’in açıkladığı ve gerçeği yansıtmayan enflasyon oranının bile oldukça altında olan hedeflenen enflasyon, küresel finans sermayesinin talepleri doğrultusunda belirleniyor. Mehmet Şimşek ile özdeşleşen Orta Vadeli Program’ın enflasyonu düşürmek ve ülkeye sıcak para çekmek adına şart koştuğu ekonomik yıkım programı kamu işçisi veya memur ayrımı gözetmiyor, bütün emekçilerin sofrasını küçültüyor. Oysa ne enflasyonu emekçilerin ücretlerine yapılan zamlar yükseltiyor, ne de ülkede bir kaynak sorunu var. Emekten yana bakanlar için kaynak var. Örneğin geçtiğimiz ay Koç Holding’in vergilerinin yüzde 90’ını silindiği açıklanmıştı. Bu vergileri tahsil etmekle başlanabilir ve rejimin büyük şirketlerden sildiği kurum vergilerinin peşine düşülerek devam edilebilir. Türkiye ekonomisi büyüyor ama emeğin payı küçülüyorsa, yapılması gereken bu zenginliği üreten işçi ve emekçilerin lehine çözümler üretmektir. Bu yüzden en zengin kesimden servet vergisi alınmalı ve bu kaynaklar emekçilerin yararına kullanılmalı. ●●

Metal işçisi yıkıma karşı mücadeleyi yükseltmeli!

Eylül ayında işçi sınıfının en büyük gündemlerinden biri metalde yapılacak olan toplu sözleşme. İşveren örgütü Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası (MESS) ile Birleşik Metal-İş, Türk Metal ve Özçelik-İş sendikalarının arasında, on binlerce metal işçisinin alacağı ücretleri ve sosyal hakları belirleyecek bir grup toplu iş sözleşmesine şahit olacağız.

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in programı emekçilerin başta ücretlerini -ve işsizliğin artmasıyla birlikte işlerini- ellerinden alarak ciddi bir saldırı planı uygulanıyor. Bu saldırının amacı rejimin mevcut birikim krizini dış yatırımla aşmak ve krizin faturasını emekçilere kesmek. Temmuzda asgari ücrete zam verilmedi, kamu işçilerinin talepleri grev yasakları ile bastırıldı ve talep edilenin çok altında bir zam oranıyla "konu kapatıldı". Ağustos ayında başlayan memur sözleşmesi süreci de "hedeflenen enflasyon oranında zam" dayatmasıyla başladı. Rejimin emekçilere mesajı net: Bu sene zam yok!

Öte yandan DİSK-AR'ın yayımladığı verilere göre Tür-

AZİZ ÇETİN

kiye'de geniş tanımlı işsizlik oranı yüzde 32'ye ulaşmış durumda. Bu artış elbette metal işkolunu da tehdit ediyor. Fabrikalardan gelen haberler de bunu doğruluyor. İşverenler, Şimşek programını gerekçe göstererek metal işçilerinin üzerindeki sömürüyü ve baskıyı artırmaktan geri durmuyor. Rejimin metal işçilerinin seferberliklerini engellemek için en büyük dayanaklarından olan Türk Metal Sendikası'nın bazı fabrikalarda işyeri temsilcileri aracılığıyla işçilere "yüksek zam beklemeyin" dediğini görüyoruz. Geçtiğimiz aylarda Bilecik'te Birleşik Metal-İş Sendikası'nın örgütlü olduğu Accuride Wheels jant fabrikasının kapanması da metal sektörü üzerindeki işsizlik basıncını artırmıştı. Bir diğer tarafta ise sendikalaşma girişimlerine karşı işten atmalar sürüyor. Son olarak Birleşik Metal-İş Sendikası'nda örgütlü OMSA Metal ve SAG Hidrolik'ten öncü işçiler işten çıkarılmış ve buna karşılık direniş başlatılmıştı.

Emekçilerin darboğazı patronlar ve Tek Adam rejimi tarafından derinleştiriliyor. Cendere, bir tarafta işsizlik baskısı, bir tarafta açlık ücretlerinden oluşuyor. MESS grup sözleşmesi sınıfın diğer birçok kesimi için referans olması sebebiyle ve kazanımların diğer örgütlü sektörlerde yeni mücadelelerin kıvılcımlarını yakabileceği için özel bir önem taşıyor. Bu süreç asgari ücretle birlikte bütün ücretleri doğrudan etkileme gücüne sahip.

Geçtiğimiz aralık ve ocak aylarında metal işkolunda MESS'le gerçekleştirilen diğer sözleşmelerde de görüldüğü üzere, emekçilerin kararlı mücadelesi Cumhurbaşkanının grev yasaklamasına rağmen zaferle sonuçlanmıştı. Bugün emekçilerin ücret ve sendikalaşma mücadelesini kazanmasının yolu da aynı patikayı takip etmektir. Konfederasyon farkı gözetmeksizin bütün metal işkolu sendikaları derhal acil talepler etrafında bir araya gelmeli; Şimşek programının ve MESS'in saldırı planına karşı savunma pozisyonundan çıkıp müdahaleye geçmelidir. ●●

Yüksek enflasyon altında yeni bir eğitim öğretim dönemi başlıyor

Türkiye dünyada yüksek enflasyon

EKİN CAN

emekçilere, özellikle de kamu emekçileri-

ne enflasyonun altında ücret artışları yapılıyor. Kamu işçilerinin toplu sözleşmesi büyük eleştiriler altında hükümet ve yandaş sendikalarca imzalandı. Aynı dönemde başlayan kamu emekçilerinin toplu görüşmeleri ise kamu işçilerinin sözleşmesinden daha kötü bir biçimde sonuçlandı. Kamu emekçilerini temsil eden yandaş sendika Memur-Sen 2026 için yüzde 88, 2027 için yüzde 46 oranlarında artış isterken Hakem Kurulu hükümetin teklifini onayladı. Buna göre 2026 yılı için yüzde 11+7, 2027 yılı için ise 5+4'lük bir artışa karar verdi. Kamu Hakem Kuruluna katılmayacağına belirten Memur-Sen ve Kamu-Sen, üyelerine sormadan bir gün sonra bu karardan vazgeçmiş ve bir bakıma bu utanç tablosunun müsebbibi olmuşlardır. Zamlar bu şekilde netleşirse nitelikli, kamusal eğitimin en önemli bileşeni olan eğitim emekçileri enflasyon altında ezilecek ve bundan tüm eğitim sistemi olumsuz etkilenecektir.

Şimşek programı zenginlerin daha da zenginleşmesini sağlarken emekçilerin sırtındaki yükü artırıyor. Fiyatlar sürekli yükselirken emekçilerin maaşları o oranda artmıyor, sürekli eriyor. Bu durum, her ne kadar anayasada "eğitim parasız" ifadesi bulunsada, eğitim alanında da benzer şekilde yaşanıyor. Servis ücretlerinden kantin fiyatlarına, bağış adı altında alınan okul aidatlarına ve daha pek çok şeye sürekli enflasyon ayarı çekiliyor. Anasınıfından üniversiteye kadar tüm eğitim kademelerinde fiyat dengesizlikleri yaşanırken özel okullarda durum daha da vahim. Hükümet çeşitli düzenlemeler yaptığını öne sürse de özel okullar farklı yöntemlerle eğitim ücretlerini fahiş seviyelere çıkarıyor.

Emekçiler enflasyonun yükünü sırtlanmak zorunda kalırken, onların çocukları olan öğrenciler için de zor bir eğitim ve öğretim yılı başlıyor. Geçtiğimiz dönem pek çok öğrencinin yeterince beslenemediği basında haber olmuştu. Muhtemelen bu haberler bu yıl artarak gündemde daha çok yer tutacaktır. Ödeneksizlikten temizlenemeyen, yardımcı hizmet personellerinin olmadığı okullar öğrencilerin sağlığı için de riskler oluşturacaktır.

Bir yandan enflasyon verileri çarpıtılırken diğer yandan tüm

Yukarıda yazılan satırlar hemen hemen her yıl benzer içeriklerle tekrar ediliyor gibi gelebilir. Nitekim bu doğrudur da. Kapitalizmin egemen olduğu, kâr amacının eğitim hakkının önüne geçtiği bir ülkede her eğitim öğretim yılı hem öğrenciler hem de emekçiler için aynı sorunlarla açılmaya devam edecek. Tüm ücretlerin yoksulluk sınırının üzerine çıkarılması ve üç ayda bir gerçek enflasyon oranında otomatik olarak artırılması, grevli toplu sözleşmeli sendika hakkımızın tanınması için mücadele etmekten başka yol yok. ●●

İşçiler insanca yaşam ve sendikal hakları için mücadele ediyor

ELİF BOZKURT

Güncel asgari ücret, açıklandığı tarihte dahi resmi verilerde sunulan enflasyonun altında kalmıştı. Bunun üzerine, emekçiler tarafından geçtiğimiz aylarda yapılması talep edilen ara zam da gerçekleştirilmedi. Şimşek Programı olarak adlandırılan Orta Vadeli Ekonomi Programı, krizin faturasını emekçilere kesiyor. "Aman efendim, asgari ücrete zam yapılırsa enflasyon fırlar!" safsatasıyla patronların önu açılır ve milli gelirden işçinin tabağına düşen pay gitgide kısılırken, mücadele etmek işçiler için bir zorunluluk haline gelmiş durumda.

Tabii patronlar için işçilerin sendikalar aracılığıyla birliklerini sağlayarak işyerlerinde mücadeleye başlaması, bunca zamandır yaptıkları gibi işçileri pervasızca sömüremeyecekleri anlamına geldiğinden pek çok sermayedar bu sendikal "tehdide" karşı saldırılarını esirgemiyor.

Birleşik Metal-İş'te örgütlenen SAG Hidrolik işçisinin ağustos ayında sendikal faaliyet sebebiyle işten çıkarılması,

bu saldırıların güncel bir örneği olarak önümüzde duruyor. Sakarya/Hendek'te bulunan bu fabrikada çoğunluğu sağlayan ve yetki prosedürünü tamamlayan sendikanın aktardığına göre Koç Holding'in en önemli şirketlerinden, MESS üyesi Türk Traktör'ün tedarikçisi olan firmanın üst yönetimi, mücadelecı işçi-

lere mobbing ve baskı uygulayarak onları sendikadan istifa ettirmeye çalışsa da bu saldırı işçilerce boşa çıkarıldı.

İşçiler, bir öncü işçinin işten çıkarılmasının ardından fabrika önünde başlattıkları direnişlerini atılan arkadaşlarının işe geri alınması, sendikal haklarının tanınması ve toplu iş sözleşmesi için

masaya oturulması talepleriyle devam ettiriyor.

Kocaeli/Dilovası'ndaki Omsa Metal'de ise işveren Birleşik Metal-İş Sendikası'na verilen yetkiye itiraz ederek işçilerin insanca yaşam mücadelesine ket vurmayla çalıştı. Buna karşılık işçiler sendikal haklarına yönelik bu engellemeye dair protestolar gerçekleştirirken patron, toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin ardından 57 işçiyi işten atarak saldırının boyutunu artırdı. Omsa işçilerinin direnişi ikinci ayını doldurmak üzere.

İki işyerinde de patronların sendikal hakları hedef alarak ve benzer yöntemler kullanarak giriştiği saldırılar, farklı yerlerde yürütülen mücadelelerin birbirleriyle alakasız olmadığını; tam aksine işçilerin aynı talepler etrafında mücadele ederken oldukça benzer, hatta kimi zaman aynı yıldırma taktikleriyle karşı karşıya kaldıklarını bizlere göstermekte.

Sermaye sınıfı bizleri içine hapsedmek istediği bu sömürü düzeninin devamını ortak ve organize saldırılarla sürdürmeye çalışırken, işçi sınıfının buna cevabı birleşik bir mücadeleyi örnek olmalıdır. ●●

AKP bunu nasıl yapıyor, CHP nerede hata yapıyor?

SEDAT DUREL

31 Mart 2024 seçimlerinde AKP, tarihinde ilk kez 2. parti oldu. Seçimlerden bu yana 13 belediyeye kayyum atandı, 56 belediye başkanı ise taraf değiştirerek AKP'ye katıldı. Peki AKP ciddi bir seçim yenilgisinin ardından bunu nasıl yapabildi? Dahası, sandıktan 1. çıkan CHP nasıl oldu da elindeki avucundakini bir bir kaptırabildi?

Ekonomik kriz çok büyük ve burjuvazinin temel beklentileri net: işçi sınıfının alım gücünü düşürmek, belediyeler ve bakanlıklarla iş yaparak kamu kaynaklarını hızla kendi sermaye birikim sürecine dahil etmek ve buna uygun para politikalarından faydalanmak.

AKP bugüne değin emperyalizm, Türkiye'nin eski zenginleri ve kendi çeperindeki yeni sermaye gruplarının partisi oldu. Emperyalizmle dönem dönem sürüşmeler yaşansa da, genel rotada her daim buluşuldu. Öyle ki İsrail ile tarihin en güçlü ilişkisi bu dönemde kuruldu. AB'nin göçmen politikasının jandarmalığı rolü sürdü. Derken tüm bu süreçte yıpranan AKP'ye karşı CHP bir adım ileri atıp pekâlâ bir alternatif olabileceğini iddia etti.

Halkın gözünde yıpranan AKP'ye karşı özellikle İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ni kontrol eden CHP yönetimi net mesajlar verdi: Emperyalizme "Sizinle iletişimimizi aynı şekilde sürdüreceğiz" derken, TUSİAD'ın "kaygılarını" anladığını söyledi. Bununla da yetinmedi, AKP'nin yandaş şirketlerine de "Bizimle de çalışmaya devam edeceksiniz" diyerek işbirliği yaptı. Bugün be-

lediyelere yönelik operasyonlarda etkin pişmanlıktan faydalanıp, belediyeler aleyhinde ifadeler veren şirketlerin ciddi bir kısmı aslında AKP ile zenginleşen "yandaş" şirketlerdi. CHP ağzından beşli çete sözlerini de çıkarıp zenginlerin her cinsine "Aynı gemideyiz" dedi. Öyle ki İmamoğlu bizi daha da yoksullaştıran işçi düşmanı politikaları hayata geçirmekle meşgul Mehmet Şimşek'e

"İyi bir ekonomistsin, itibarını bir acemi adaya ezdirme" diyerek, "Ekonomi politikan bizim de politikamız, ama yanlış kişiyi destekliyorsun" diyordu. Ancak CHP'nin tıpkı AKP gibi tüm zenginlere hizmet etmeyi sürdürme iddiası "Taklitler aslını yaşatır" prensibiyle sert şekilde karşılandı.

AKP'nin gücü ve CHP'nin zayıflığı işte burada düğümleniyor. Yaşadığımız kayyum türünden antidemokratik uygulamalar, utanç verici parti değişiklikleri esasında "zengine daha iyi hizmet etme yarışı" etrafında gerçekleşiyor. Ve CHP bu kapışmada sınırlı bir muhalefetin ötesine geçemiyor, geçerse zengini zengin etme yarışından diskalifiye olacağını biliyor. AKP ise, "Ben hâlâ iktidardayım ve vaat değil icraat yapıyorum" diyerek işçi sınıfına TÜİK enflasyonunun dahi altında zamlar yapıyor, yoksuldan alıp zengine dağıtmaya devam ediyor.

Bu yarış bizim yarışımız değil. Bu yüzden solun CHP'nin etrafında kümelense, bağımsız bir emek ittifakının kurulması için güç birliği yapması; mücadeleyi farklı ve doğru kulvara, emekçilerin var olabileceği bir kulvara taşıması gerekiyor. ●●

Bahçeli-MHP: Hakem ve kılıç!

OKTAY BENOL

Alparslan Türkeş liderliğinde Şubat 1969 tarihinde kurulan Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) her zaman bir siyasi partiden daha fazlasını ifade etti. Yarım asrı geçen tarihi boyunca hem devletle hem de mafya dünyasıyla hep iç içe oldu. MHP'nin bölünme tarihi "devlet adına" işçi sınıfına, sol-sosyalist hareketlere ve Kürt siyasi hareketine hasımlıkla geçti. Rejimin "gayri resmi" kılıcı olarak her zaman muhalefet üzerinde sallandı. Günümüzde de MHP aynı ideolojik-politik çizgide devam etmekte.

AKP'nin rejimle iç içe geçmişi, bütün antidemokratik özülüyle birlikte, 23 yıllık bir iktidar pratiğinin sonucu. Son birkaç seçim dışında seçmenden alınmış yüksek destekle de sağlanan bir güç ve nüfuz bu. Aynı şeyi MHP için ise söylemek mümkün değil. MHP, 56 yıllık tarihinde yüzde 3-18 arası oylar aldı. Mayıs 2023 genel seçim oyu da yüzde 10 idi. MHP'nin rejim içi gücü, özellikle de güvenlik ve yargı bürokrasisindeki etkisi, sandıkla gelen bir kazanım ve meşruiyet değil. Özel Harekat Daire Başkanı'na Bahçeli'nin elini öptüren otorite, güç ve saygı rejimle kurulmuş yarım asrı geçen bir başka pratiğe dayanıyor.

Kuşkusuz 2015 sonrası Bahçeli'nin Erdoğan ile kurduğu Cumhur İttifakı MHP'nin rejim içi gücünü ve etkisini önceki 46 yılı ile kıyaslanamaz derecede yükseltti ve pekiştirdi. Özellikle Erdoğan'ın iktidarda kalabilmek için Bahçeli-MHP'nin oy ve politik desteğine olan ihtiyacı arttığı oranda Bahçeli'nin gücü ve otoritesi en üst seviyeye çıktı. Ama bu tablo rejim içi güçler ve denge açısından gücü ve uyumu değil, aksine krizi ve çatışmayı gösteriyor. Ve Bahçeli-MHP'nin gücü ve otoritesi bu koşulların

devamına bağlı. Diğer bir ifadeyle, Bahçeli-MHP politik-sosyal krizin parlattığı bir aktör olarak ancak kriz ile var olma-ya devam edebilir.

Günün sonunda Türkiye'nin en güçlü iki partisi, biri iktidar, diğeri iktidar adayı, AKP ve CHP, meşruiyet açısından hakem olarak Bahçeli-MHP'ye dönerek konuşuyor. Öcalan ve Kürt siyasi hareketi çözüm ve barış için devlet adına Bahçeli'yi referans gösteriyor ve onu garantör olarak gördüğünü ifade ediyor. Gazeteci ve yorumcular Bahçeli'nin her sözünü şifre çözer gibi analiz ediyor. İmamoğlu-Özel ikilisi Bahçeli'ye yönelik sürekli "Erdoğan'dan kop, birlikte yürüelim" mesajları iletiyor. Bahçeli-MHP'nin hakem ve kılıç olarak hükmünün "Türkiye nasıl yönetilecek ve kim yönetecek?" sorularını belirleyeceğine dair adeta bir mutabakat var. Bu yanlış bir çıkarım! Bahçeli-MHP'nin rejim adına hakemliği ve kılıç olarak hükmü burada adı geçen tüm parti ve aktörlerin kendi kifayetsizliklerinin ve kitleden kopuk siyaset anlayış ve tercihlerinin bir sonucu. Bu anlayış ve tercih değişmediği sürece Bahçeli-MHP kendisine açılan alanı ve verilen rolü ama hakem ama kılıç olarak bihakkın yerine getirmeye devam edecek.

İşçi sınıfı, emekçiler ve ezilenler açısından ise Bahçeli-MHP'nin hakem ve kılıç olarak vaat edebileceği hiçbir şey yok. O yüzden ne asgari ücret ve emekli aylıklarında, ne kamu emekçileri ve memur sözleşmelerinde ne de işten çıkarılmalarda, yoksullukta, deprem, orman yangını, sel ve felaketlerde emekten yana o hakemi görebiliyoruz. Gördüğümüz sadece sermaye düzeni adına işçi sınıfına, emekçilere ve ezilenlere karşı sallanan kılıç... ●●

Enfekte rejim enfekte süreç

AKP-MHP tarafından "Terörsüz Türkiye" olarak adlandırılan süreç devam ediyor. Bu süreçte ulaşılması

YİĞİTHAN KAVUKÇU

milliyetçiliğe dikkat çekiyor olması gerekir-

di. Bugün ise "aman arabayı devirmeyelim" diyen gerici bir uzlaş çağrısı olmaktan öte anlam taşıyor. Halbuki söz konusu arabanın Kürtlerin inmek için on yıllar boyu mücadele verdiği beyaz Toroslardan biri olup olmadığı dahi şüpheli. Rejimin kendisi enfekte iken süreç nasıl sağlıklı olabilir?

Gerçekçi olmak adına iktidarı muhatap almanın kaçınılmaz olduğu anlayışıyla hareket etmek, sorunun çözümünü imkânsız bir denkleme, emekçilerin ve ezilenlerin geleceğini Tek Adam rejimine hapsedme tehlikesi taşıyor. Konu gerçekçilik ise önce, iktidarın niteliğini kavrama hususunda gerçekçi olunması gerek. "Türk-Kürt-Arap ittifakı" gibi söylemler, halkların eşitlik temelinde bir araya gelmesini değil, Türk egemenlerinin, emperyalizmin olur verdiği sınırlar içinde bölgesel güç olmaya yeltenme hevesini, "iç cepheyi tahkim" parolası rejimin işçi sınıfını ve Kürt halkını bir asır daha zincire vurma dileğini yansıtıyor.

Sosyalist titrini taşıyan vekillerin bu komisyonda yer almasına kategorik olarak karşı çıkmak gerekmiyor. Esas mesele, bu zeminin emekçilere seslenmek için hakıyla değerlendirilmesi. Komisyonda açığa çıkan manzara karşısında yakınmacı bir pozisyona sıkışmaktansa rejimin işçilere, ezilenlere teşhir edilmesi gerek.

Bu rejimin ve kurumlarının, demokratikleşme ve Kürt sorununun çözümünü için anlamlı bir adım atmasının imkânsız olduğu kitlelere döne döne anlatılmalı. Ne de olsa demokrasi yasama faaliyetinin değil ancak o kitleler yöneldiği ölçüde gelişecek bir devrimci faaliyetin neticesi olarak hayat bulabilir. ●●

Gazze’de kıtlığı sonlandırmak elimizde!

ALP KOZAN

yor. Direniş güçlerinin ateşkesi onaylamasıyla oluşan basınç, Fransa ve Kanada’nın eylüldeki Birleşmiş Milletler Genel Kurulu’nda Filistin Devleti’ni tanıyacağı yönündeki açıklamaları, Zorlu Enerji’nin İsrail’deki enerji üretiminden tamamen çekilmesiyle ufak bir kısmını görebildiğimiz ekonomik yalnızlaştırma... İsrail’in kanla yadığı maskenin arkasında işte bu gerçekler yatıyor.

Unutmamamız gereken şey, işgal devletini yalnızlaştırma konusundaki tüm bu başarıların ne emperyalist devletlerin ne de soykırıma karşı üç maymunu oynayan gerici Arap rejimlerinin bir lütfu olduğu. Başta kahraman Filistin halkının direnişi, devamında dünya halklarının yerkürenin her köşesinden en gür sesleriyle yükselttikleri “Soykırıma hayır! Nehirden denize özgür Filistin! İsrail ile tüm ilişkileri kesin!” sloganları, Filistin halkının imhasına karşı tek güvencemiz.

Dünya halklarının soykırımı sonlandırmak ve bu yoldaki en acil görev olan Gazze’deki kıtlığı bitirmeye yönelik girişimleri eylül ayında Sumud Filosu’nda somutlaşacak. 31 Ağustos’ta onlarca gemi ile İspanya’dan yola çıkacak ve 4 Eylül’de Tunus’tan ve diğer limanlardan gelen gemilerin katılımıyla güçlenecek filo, Gazze’deki ablukayı kırmayı hedefliyor. Gazze’ye su, gıda ve ilaç ulaştırmak bizim elimizde! Sumud Filosu’nun bu girişimini tüm gücümüzle destekleyelim, Gazze’de kıtlık ve soykırıma karşı seferber olalım! Nehirden denize özgür Filistin! ●●

Tüm dünyanın gözü önünde yaşanan, hepimizin canlı canlı izlediği Gazze soykırımı bu satırlar yazılırken 700. gününe yaklaştı. Filistin halkının ve direniş örgütlerinin bu imha projesine karşı gösterdiği kahramanca direniş karşısında Siyonist İsrail devletinin cevabı, Gazze üzerindeki ablukayı tüm yardımları ve ticareti fiilen durduracak şekilde genişletmek oldu. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF), Dünya Gıda Programı (WFP) ve Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), yaptıkları ortak açıklamada Gazze’de resmen kıtlık olduğunu ilan etti. 114’ü çocuk olmak üzere en az 281 Filistinli aklıktan hayatını kaybetti, iki bini aşkın Filistinli ise yiyecek aramaya çalışırken işgal güçleri tarafından öldürüldü. Bu cevapla birlikte hava saldırılarının, tankların, kara işgali girişimlerinin yıldırmadığı Gazze halkını bu sefer de aç bırakarak yok etmeyi hedefleyen Siyonist devlet; hayli kabalık savaş suçları sicilini günbegün kabartmaya devam ediyor.

Gazze’yi açlıkla sınayan işgal devleti, Batı Şeria’da da ilhak

projesini geliştirmekten geri durmuyor. Temmuz ayında İsrail Parlamentosu’nun (Knesset) aldığı karar ile işgal altındaki Batı Şeria’nın tamamının ilhakı onaylandı, İsrail devletinin Batı Şeria üzerindeki egemenliği ve Siyonist yerleşimcilerin fiili dokunulmazlığı “yasallaştı”. Gazze’deki ablukayla eşzamanlı gerçekleşen bu saldırı, Siyonist devletin Filistin halkını imha ve Filistin’i ilhak planını tüm çıplaklığıyla gözler önüne seriyor.

Siyonist devletin bu artan saldırganlığını onun gücüne bir delalet olarak görmek yanlış olur. Tam aksine, İsrail’in soykırım saldırılarındaki böyle bir artışa 20 Ocak ateşkesinin öncesinde tanık olmuştuk. Tıpkı o zaman olduğu gibi uluslararası arenada gitgide yalnızlaşan, emperyalist müttefiklerini her geçen gün daha az ikna edebilen, işgalin ekonomik yükünü finanse etmekte zorlanan Siyonist devlet; yeni bir ateşkesin arifesinde tüm vahşiliğiyle kalıcı bir ateşkes ihtimalini tuzla buz etmeyi, olur da bu ateşkes gerçekleşirse anlaşma masasında elini güçlendirmeyi hedefli-

Arjantin’den Milletvekili Giordano, Gazze’ye doğru yola çıkan filoya katılıyor

Arjantin’deki Sosyalist Sol - İşçilerin ve Solun Cephesi-Birlik (FIT-U) milletvekili Juan Carlos Giordano, Küresel Sumud Filosu Koordinasyonu tarafından düzenlenen ve Akdeniz’i aşarak Gazze’ye insani yardım ulaştırmayı amaçlayan yolculuğa katılacak. Bu misyona, aktivist Greta Thunberg ve farklı alanlardan tanınmış isimler öncülük edecek.

Giordano’ya, Sosyalist Sol ve İUB-DE yöneticisi ve Córdoba eyaletinin eski milletvekili Ezequiel Peressini de eşlik edecek.

Gemiler, 31 Ağustos’ta Barselona’dan hareket edecek ve Tunus ile dünyanın çeşitli noktalarından yola çıkan diğer gemilerle birleşecek. Amaç, Eylül ortasında Gazze’ye ulaşmak. Mürettebatta 44 ülke ve farklı

milliyetlerden temsilciler yer alacak.

Juan Carlos Giordano filoya dair şunları söyledi: “*Arjantin’den, Sosyalist Sol adına Filistin halkıyla böylesi uluslararası bir dayanışmaya katılmak bir onurdur. Amacımız kuşatmayı kırmak ve insani yardımın geçebilmesi için tüm kara ve deniz geçişlerinin açılmasını talep etmektir. Açlığın savaş silahı olarak kullanılmasına son verilmesini, İsrail soykırımının ve Netanyahu’nun duyurduğu işgalin kınanmasını istiyoruz.*”

Giordano sözlerini şöyle sürdürdü: “*Filistin halkıyla uluslararası dayanışma, soykırımı ve açlığı durdurmanın anahtarıdır. Dünyada yüzbinlerce kişi harekete geçiyor. Geçen hafta İsrail’de, İsrail hükümetine karşı yolların kapatıldığı bir*

genel grev düzenlendi. Biz de Arjantin’den coşkuyla katılıyoruz; 65.000 Filistinli’yi öldüren soykırımın suç ortağı olan aşırı sağcı Milei’yi teşhir ediyor ve İsrail ile diplomatik ilişkilerin kesilmesini talep ediyoruz.” ●●

Sırbistan, Fransa ve İspanya’daki seferberlikler bize ne anlatıyor?

MERVE ŞANLIDAĞ

Son zamanlarda Sırbistan, emek ve öğrenci mücadelesinde hareketli günlere sahne oluyor. 2024 Kasım’ında Novi Sad’daki tren istasyonunda tavan çökmesi sonucu 16 kişinin yaşamını yitirmesi nedeniyle, on ayı aşkın süredir başını öğrenci hareketinin çektiği kitlesel protestolar düzenleniyor. Restorasyon sırasındaki yolsuzlukların sonucu olan facia, Sırbistan halkının sağcı Aleksandar Vučić hükümetinin yolsuzluklarına, yoksulluğa ve güvence-sizliğe karşı biriken öfkesinin ifadesi oldu. Fakülte işgalleri, yol kapatma eylemleri ve yürüyüşlerle aylarca süren protestolar, çeşitli sektörlerde

na rağmen krizin faturasını ödemeyi reddeden hareket aslında politik bir mücadeleyi işaret ediyor. Sendikaların açıklanan 2026 bütçe kesintisi nedeniyle eylülün ilk haftaları için zaten grev duyurusu yapmış olmasına rağmen sendikal takvimle hareketin çağrısı henüz birleşik bir çağrıya dönüşmüş değil. Emekçilerin taleplerinin karşılık bulması için hareketin grevlerle birleşmesi gerektiği ortada.

İspanya’nın başkenti Madrid’de 15 Temmuz’da greve çıkıp yaygın orman yangınları nedeniyle greve ara veren orman itfaiyecileri, tekrar

grevlerle ve öğrencilerin çağrısıyla 24 Ocak genel greviyle desteklendi. 16 Ağustos’ta protestocular Vučić’in partisi SNS (Sırp İlerleme Partisi) binasını ateşe verdi. Ocak ayında Başbakan Miloš Vučević istifa etti ancak kitleler göstermelik istifaları yeterli bulmuyor. Tren istasyonu renovasyonuna harcanan 55 milyon avroluk belgelerin halka açılmasını, felaketle ilişkili tüm sorumluların hesap vermesini ve protestoculara yönelik şiddetin son bulmasını talep etmeyi sürdürüyorlar.

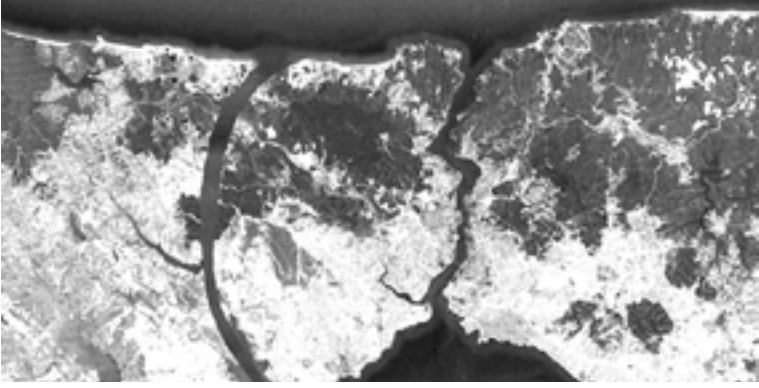
Fransa’da temmuz ayında ortaya çıkan *Bloquons tout* (Her Şeyi Durduralım) hareketi, Fransa Başbakanı François Bayrou’nun açıkladığı kemer sıkma politikalarına karşı 10 Eylül’de hayatı durdurma çağrısı yapıyor. 2026 bütçesi için 44 milyar avroluk kesinti açıklayan Bayrou hükümetinin planları arasında 2 resmi tatili iptal etmek, sağlık hizmetlerine ayrılan bütçeyi azaltmak, emekli maaşlarını artırmamak gibi saldırılar var. Hareket, sosyal medya üzerinden “10 Eylül’de satın almayacağız, tüketmeyeceğiz, çalışmayacağız” mesajını yayımlıyor. Çağrıya bazı sol-sosyalist partiler de destek veriyor. Hareketin kendini apolitik olarak tanımlaması-

süresiz grev ilan etti. İtfaiyecilerin talepleri iş sağlığı ve güvenliği koşullarının iyileştirilmesi ve ücretlerin artırılması gibi çok temel talepler. Bu yıl İspanya’daki yangınlarda 400 bin hektardan fazla alan yandı, çok sayıda insan evini ve arazisini kaybetti, sayısız hayvan ve dört itfaiyeci hayatını kaybetti. Hükümetin yangınla mücadelesini ve iklim krizine hazırlıksız oluşunu eleştiren kitlesel protestolar da düzenlendi. İspanya’da itfaiyecilerin grevi ve yangınlar, emek mücadelesi ile ekolojik mücadelenin el ele gitmesi gerektiğini bir kez daha gösterdi.

Kâr hırsının neden olduğu “facia”ların ve iklim krizinin bedelini emekçiler ödüyor. Kapitalist hükümetler krizin faturasını emekçilere kesmeye çalışıyor. Yaşananların Türkiye’deki Çorlu tren kazasından, Grand Kartal Otel yangınından, tedbirsizlik ve hazırlıksızlık nedeniyle her yıl daha da fazla kontrolden çıkan orman yangınlarından ve Tek Adam rejiminin emek düşmanı saldırılarından pek farkı yok. Dünya işçi sınıfıyla dertlerimiz, taleplerimiz, mücadelemiz yine aynı. Burjuvaziden bağımsız, emekten yana bir alternatif de yine tek çıkış olmayı sürdürüyor. ●●

Kanal İstanbul kimin için inşa ediliyor?

İLTEBER UÇAR

Kanal İstanbul'un planlanan güzergâhı çevresinde yapılaşmanın hızlandığına, özellikle de Sazlıdere Barajı çevresindeki inşaatlara dair haberleri görünce aklıma bazı sorular takıldı: İstanbul bu yaz ne kadar yağış aldı? İstanbul'un su kaynakları nerelerde? Kanal İstanbul bu kaynakları nasıl etkileyecek? Ve en önemlisi, Kanal İstanbul kimin için yapılıyor?

İlk olarak, geride bıraktığımız bunaltıcı yaz mevsiminin verilerine bakalım. Yaz boyunca defalarca sıcak dalgalarına maruz kaldık ve yaşadığımız kentlerin bu sıcaklara dayanıklı olmamasının bedelini ağır bir şekilde hissettik. Copernicus verilerine göre geçtiğimiz temmuz ayı dünya genelinde ölçülen en sıcak üçüncü temmuz oldu. Marmara Bölgesi içinse son 65 yıldaki en kurak ay olarak kaydedildi. Üç büyük şehirdeki barajların doluluk oranları

da alarm verici seviyelere geriledi: İstanbul'da geçen yıl aynı dönemde yüzde 54,9 olan oran bu yıl yüzde 48,1'e, İzmir'de yüzde 13,2'den yüzde 4,1'e, Ankara'da ise yüzde 32,8'den yüzde 9,3'e düştü.

Tüm bunlar yaşanırken Kanal İstanbul güzergâhında, Sazlıdere havzasında binlerce konut için ihaleler açılmaya devam ediliyor. Bu, İstanbul'un içme suyu ihtiyacını karşılayan en önemli kaynaklardan birinin yok edilmesi anlamına geliyor. Yalnızca kentin su güvenliği değil çevredeki tarım ve hayvancılık da ciddi bir tehdit altında. Karadeniz ve Marmara arasındaki akıntı dengesinin bozulacağı, Marmara Denizi'nin uzun vadede canlılığını yitirip ağır kirlilik ve dayanılmaz kokuyla "ölü bir denize" dönüşebileceği defalarca dile getirilmişti. Bunun yanında sulak alanların ve ormanların ya-

pılaşmaya açılması ekolojik yıkımı çok daha derinleştirecek.

Peki plan ne? Anadolu coğrafyası kuraklıkla boğuşurken, iktidarın ve sermayenin planı rant uğruna su kaynaklarını, ormanları ve tüm canlıların yaşam alanlarını imara açmak. Yani hükümet yanlısı zenginleri daha da zenginleştirmek. Daha önce "Yap-İşlet-Devret" modeliyle, gerekirse de milli bütçeden karşılanarak "inadına" yapılacağı söylenen bu projenin tek amacı emekçilerden toplanan vergilerin patronların kasasına aktarılması.

Sermayenin daha da zenginleşmesi için işçilerin yoksullaşmasına, iş cinayetlerinde katledilmesine, Marmara Denizi'nin yok olmasına, Kuzey Ormanları'nın talan edilmesine göz yumuluyor. Patronların siyaseti hepimizi aynı anda öldürüyorsa, kurtuluş da ancak birleşerek mümkün olabilir. Emek ve yaşam mücadelemizi birleştirelim!

İşçi ve doğa düşmanı tüm mega projeler durdurulsun!

Çevreye zarar veren işletmeler işçi denetiminde kamulaştırılsın!

İklim felaketlerinin yükü yoksul emekçilerin sırtına yıkılamaz, **zenginlerden alınacak vergilerle afet fonu oluşturulsun!** ●●

Tek Adam rejimine karşı mücadeleyi büyütelim

Tek Adam rejiminin siyasal

ZIRHLI TREN

öğrenci yurtları ve artan ev kira-

alandaki en büyük rakibi ve rejimin karşısında konum alan halk kesimlerinin gözündeki tek alternatif figür olan Ekrem İmamoğlu'nun gözaltına alınması ve tutuklanmasının ardından, belki de uzun yıllardır şahit olmadığımız bir öğrenci seferberliği yaşandı. Üzerinden aylar geçti fakat rejimin kayyum siyaseti derinleşerek sürüyor. Her geçen gün CHP'li belediyelere yeni operasyonlar düzenleniyor ve siyasetçiler tutuklanıyor. Bugün, geri çekilmiş olsa da bu seferberliğin henüz ağır bir yenilgiye uğradığını söyleyemeyiz. Yeni eğitim-öğretim dönemine girerken hâlâ tutuklu sıra arkadaşlarımız olduğunu hatırlamamız, içinden geçtiğimiz seferberliğin derslerini iyi çalışmamız, görevlerimizi yerine getirmeye devam etmemiz gerekiyor.

Uzun yıllardır süren keyfi öğrenci ve mezun kartı iptalleri, kulüp yasaklamaları ve kapatmaları, bazı kampüslerde polis ablukasına varan kolluk şiddeti gibi siyasal demokrasiyi baskılamaya yönelik tüm uygulamalar ve bu uygulamaların yürütücülüğünü üstlenen kayyumlar öğrencilerin tüm demokratik taleplerinin önünde bir engel teşkil etmeye devam ediyor. Bu eğitim-öğretim dönemine girerken de yeni bir soruşturma dalgasıyla öğrenciler sindirilmeye çalışılarak, demokratik ve ekonomik taleplerle donanmış bir seferberliğin dönem başında olası yeniden yükselişinin baskılanması hedefleniyor.

Ekonomik kaygılarımız da katlanarak artmaya devam ediyor. Henüz güz yarıyılı başlamadan yemekhane ücretlerine fahiş zamlar yapılıyor; nitelsiz, yetersiz kapasiteli

öğrenci yurtları ve artan ev kiralıyla barınma krizi giderek derinleşiyor. Bütün bunlara rağmen KYK burs ve kredilerine zam yapılmadığı için alım gücümüz giderek eriyor, bizi okurken çalışmaya ve yoksulluğa mahkûm ediyor.

Bütün bunların üniversitelere has sorunlar olmadığını, ekonomik darboğazın faturasını emekçilere ödeten Şimşek programının ve Tek Adam rejiminin yıllardır süren kayyum siyasetinin öğrenci gençlik içerisindeki yansımaları olduğunu biliyoruz. Bu yüzden bu seferberliğin başını öğrencilerin çekmiş olması tesadüf değil. Yine de bu devasa öğrenci seferberliğinin kendiliğinden bir doğayla geliştiğinin ve bir önderlikten yoksun olduğundan hızlıca geri çekildiğinin altını çizmek gerekiyor. Bu durum, öğrencileri bir program çerçevesinde, ortak talepler için seferber edecek, öğrencilerin kendi içerisinde tartışıp kararlar alabileceği ve ihtiyaçları doğrultusunda mücadeleler örebileceği bir öz örgütlenme ihtiyacının yakıcılığını gözler önüne seriyor.

Bu noktada, Boğaziçi Üniversitesi örneğinden ders alınarak Galatasaray Üniversitesi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi gibi bazı üniversitelerde yeni inşa edilen Öğrenci Temsilcileri Kurulları'nın (ÖTK) ve öğrencilerin en geniş birliğini sağlayacak araçların kalıcılığını sağlamalı, acil taleplerimizi bir mücadele programı haline getirecek bu kalıcı organları inşa etmeyi sürdürmeliyiz. Üniversitelerde ve belediyelerde kayyum rejimine son vermek için birleşik bir mücadeleyi örmeliyiz. ●●

Yozlaşmaya karşı çözüm sınıfsal örgütlenmede

OKUR MEKTUBU

Kapitalist düzende yozlaşma bir istisna değil, bizzat kuraldır. Bugün toplumun her alanında gördüğümüz çürüme -siyasetten sendikalara, medyadan toplumsal ilişkilere kadar- bu düzenin mantığından doğar.

Yozlaşma bir "ahlak sorunu" değil, sınıfsal bir meseledir. Kapitalizmin varlığını sürdürmesinin yolu toplumu çürütmekten, bireyleri yalnızlaştırmaktan, dayanışmayı parçalamaktan geçer.

Kapitalizm, insanın ruhuna değen her şeyi parçalar ve pazara çıkarır. Bir dostluğun sıcaklığını, bir ağacın gölgesini, bir şiirin dinginliğini bile metalaştırır. "Her şeyin bir fiyatı vardır" diyerek, değeri etik ve estetikten değil, etiketten ölçer. Para ve kâr; dostluk, sanat, doğa,

bilgi gibi değerlerin önüne geçer. İnsan ilişkileri araçsallaşır; arkadaşlıklar, hatta aile bağları bile ekonomik hesaplara tabi tutulur.

Tüketim kültürü bu düzenin tapınağıdır. Vitrinler ikon, markalar ilah, reklamlar vaazdır. İnsanlar artık emeğiyle değil, cebindeki kredi kartının limitiyle ölçülür. "Sahip olmak" var olmanın yerine geçirilir.

Kapitalizmin kalbi kısa vadeli atar. Bugünün kârı uğruna yarının ormanını, nehrini, çocuğunu bile gözden çıkarır. Gelecek yoktur; yalnızca hızla tüketilen bir "şimdi" vardır. Toplum, kendi mezar taşına kâr hanesi kazıyan bir muhasebeciye dönüşür.

Bu düzenin en ağır yükünü işçiler taşır. Üretimin gerçek

aktörü olan işçiler, yoksulluğun dar sokaklarında varlık-yokluk savaşı verir. Maden ocaklarında göçük altında, orman yangınlarında, fabrikalarda, tersanelerde iş cinayetleriyle toprağa düşenler onlardır. Kapitalizm için işçi, kârın harcanabilir malzemesinden ibarettir.

Bu yüzden yozlaşmaya karşı gerçek çözüm, bireysel ahlak öğütlerinde değil, sınıfsal örgütlenmede yatıyor. Kapitalizmin çürüten mantığına karşı, işçi sınıfının örgütlü gücü tek panzehirdir. Dayanışma yeniden filizlendiğinde, üretim ve yaşam işçinin ellerinde yeniden şekillendiğinde, hem yozlaşmanın hem de sömürünün kökünü kurutacak tek yol açılacaktır: işçilerin kendi iktidarı.

Metal işçisi Yılmaz ●●

Kuruluşunun 10. yılında: İDP Genel Başkanı Oktay Çelik ile söyleşi

NİSAN SÖYLEŞİ

İşçi Demokrasisi Partisi’nin 21 Ağustos 2015’teki kuruluşunun üzerinden 10 yıl geçti. Geride bırakılan mücadele dolu on yılı ve önümüzdeki döneme dair perspektiflerini, İDP Genel Başkanı Oktay Çelik’le konuştuk. Söleşinin tamamına gazetenisan.net sitesinden ulaşabilirsiniz.

İDP’nin kuruluşunun üzerinden 10 yıl geçti. O dönemin politik atmosferini de düşündüğünüzde, bu adımı atmaya iten en temel nedenler neydi sizce?

Oktay Çelik: Bu soruyu cevaplamak için biraz geriye, 2008 yılına gitmemiz doğru olur. (...) 2008 krizinin en önemli kalıcı sonucu işçi sınıfı ve toplumların gelir ve hayat standardında artan bir gerileme; ekonomik ve sosyal yıkım; hak ve özgürlüklerin sistematik olarak aşınmasına yol açan siyasi demokrasi kaybı oldu.

Nitekim 2008 dünya ekonomik krizi önce 2011’de Kuzey Afrika ve Ortadoğu halk isyanlarını tetikledi. Ardından 2013-2014 yıllarında Türkiye dahil hemen hemen bütün ülkelerde halk ayaklanmalarının sahne almasına yol açtı. Yönetenlerin eskisi gibi yönetemediği, yönetilenlerin de eskisi gibi yönetilmek istemediği bir döneme girdik. İnsanlığın içinde bulunduğu krizlerin hiç olmadığı oranda bir önderlik krizine dönüştüğünü gördük. Ekonomik ve demokratik sorunların sistem içi bir çözümünün olamayacağı çok açıktı. Ehvenişerci, aşamacı, yedeklenmeci, işbirlikçi politikaların karnesi ortadaydı. 1989 sonrası pusulası kırılmış, ideolojik boşluğa düşmüş, sınıf odakını yitirmiş, enternasyonal ufkı olmayan geleneksel sol hareketler gerçeği, sadece zamanın değil bütün bir geleceğin kaybına yol açmaktaydı. İşçi Demokrasisi Partisi (İDP) işte bu politik krize ve boşluğa, tüm mütevizliliği ile, emekten yana, enternasyonalist, devrimci ve sosyalist bir yanıt ve çözüm olma çaba ve iradesiyle doğdu.

İşçi Demokrasisi Partisi’nin Tarihsel ve Politik Kökenleri kitabınızda da altını çizdiğiniz gibi, İDP 2015’te kurulmuş olsa da kökleri 1970’lerin devrimci Marksist geleneğine dayanıyor. Bu tarihsel hat bugün İDP’de nasıl somutlanıyor?

Politik mücadeleler boşlukta salınmaz. Devrimci sosyalist bir program ve yöntem üzerine inşa olması gerekir. İDP bu anlamda 55 yıllık bir teorik-politik ve örgütsel mücadele ve birikimin ürünü

üzerine kuruldu. Kökü devrimci Marksizmin tarihsel ve politik mücadele geleneğine dayanıyor. Hiç kuşkusuz bu mücadele geleneğinin odağında Türkiye’de Troçkizmin önde gelen kurucularından Muhittin Karkin yoldaşımız yer alıyor. Muhittin ve yoldaşları devrimci Marksizmin bir politik akım olarak var olmasının temellerini attılar. Özellikle 1978’de kurulan İşçi Cephesi, İDP’nin üzerine yükseldiği bütün tarihsel ve politik mücadele geleneğini temsil ediyor. Peki, nedir bu tarihsel ve politik mücadele geleneği? Mutlak şekilde işçi sınıfını, ezilen ve sömürülen kesimleri politikasının ve inşasının merkezine koyan, partinin ve önderliğin inşasının ancak sınıf mücadelesinin ve sınıf seferberliklerinin bir ürünü olabileceğini bilen, reformizm değil devrim diyen; kendinden menkul, maceracı, hareketçi, ikameci, sektör, bürokratik ve küçük burjuva anlayışlarla yolunu ayrı tutan ve onlarla teorik ve politik düzeyde

mücadele eden tutarlı, devrimci ve sosyalist bir politik gelenek ve akım!

10 yılı geride bırakırken Türkiye’de sınıf mücadelesinde sizce ne gibi değişimler yaşandı? İDP bu süreçte nasıl müdahil oldu?

Son 10 yılın en önemli değişimi yanı Bonapartist rejimin 20 yılın ardından yeniden Bonapartist bir karakter kazanması oldu. (...) Bu yeni tablonun ilk sonucu Türkiye’nin iktidar ve muhalefet olarak iki kutba bölünmesi ve seçimler dahil her tutum ve pozisyonun bu duruma göre şekillenmesi oldu. İDP olarak bunun bir demokrasi yanılsaması olduğunu, işçi sınıfını, ezilen ve sömürülen kesimleri programsız ve önderliksiz bıraktığını ve günün sonunda iki burjuva kampa mahkûm ettiğini söyledik. Maalesef sol-sosyalist hareket enerjisini çoğunlukla mücadeleyi birleştirmek, bağımsız ve kitlesel bir sınıf hareketi inşa etmek yerine bu iki burjuva kamptan daha ilerici gördüğüne destek vermek için harcama-ya devam ediyor. Bu tabloya itirazımız var. Emegın programının ve mücadele kampının inşasını her şeyden öncelikli görüyoruz. O yüzden Emek İttifakı vurgusunu temel bir politik çağrı olarak öne çıkardık. Demokratik mevzilerin savunusu ve siyasi demokrasi için mücadele kuşkusuz temel bir politik ihtiyaç ve gereklilik. Lakin sınıfsız bir demokrasi olmadığı gibi ekonomiyle ilişkisiz bir demokrasi de söz konusu olamaz.

Önümüzdeki 10 yılda İDP, nasıl bir örgütlenme ve inşa hedefi ortaya koyuyor?

(...)Ekonomik ve demokratik mücadelelerin organik bir bütün olduğu gerçeğini unutmadan ekmek ve demokrasi mücadelesini tek bir program altında bir arada sürdürmek ve baskıcı sermaye rejimlerine karşı mücadelenin mutlak surette antiempyeralist temelde ve enternasyonalist çizgide olması gerekiyor. İDP olarak mücadele ve örgütlenmemizi tam olarak bu gerçekliğin içinde inşa etme gayreti gösteriyoruz. Kapitalizm altında bir çözüm olmadığı gibi mevcut dünya koşulları içinde antiempyeralist özden yoksun, enternasyonalist olmayan yerel-tekil-ulusal mücadele ve anlayışların da kalıcı bir çözüm üretmesi mümkün olamaz. İşçi hareketi ve sol hareket burjuva devletten, sermayeden ve her türden bürokrasiden bağımsız olabildiği ölçüde bir seçenek haline gelecek ve inanıyoruz ki sınırsız, sınıfsız ve sömürsüz bir dünyayı mümkün kılacaktır. ●●

Sahte İmza, Gerçek Çöküş

EKİN GÜVENÇOĞLU

Türkiye günlerdir yeni bir skandalla çalkalanıyor: sahte diplomalar, kopyalanmış e-imzalar, kamu sistemlerine sızan organize yapılar. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı’nın soruşturmasına göre, kamu yöneticilerinin e-imzaları kopyalandı; BTK, YÖK, MEB ve üniversite sistemlerine yetkisiz giriş yapıldı. Yüzlerce akademik atama, diploma ve sınav kaydı değiştirildi. Depremde hayatını kaybetmiş kişilerin kimlikleri üzerinden bile e-imza alındı. Belgeler milyonluk fiyatlarla, kripto para üzerinden satıldı. Bu skandalın ne kadar derin olduğuna ve ne yapılması gerektiğine gelin beraber bakalım.

Çürüyen güvenlik zinciri

Bu sadece bir “bilişim suçu” değil. Dijital devletin omurgası olarak sunulan e-imza, aslında bir USB bellek ve şifreden ibaret. Kim belgeye sahipse, sizin adınıza işlem yapabiliyor. Devletin güvenlik dediği şey pamuk ipliğine bağlı.

Skandalın adı geçen kurumlarından biri Türkrust. Hatırlayalım: 2012’de bu şirketin ürettiği sahte sertifikalar Google tarafından ortaya çıkarılmış, Türkiye uluslararası güven zincirinde rezil olmuştu. O gün ders alınmadı. Bugün hâlâ 2004 tarihli yasa yürürlükte, Avrupa çoklu biyometrik doğrulamaya geçmişken biz hâlâ USB bellek ve dört haneli şifreyle güvenli-ğimizi sağlıyoruz.

BTK’nın göstermelik denetimleri, nüfus müdürlüklerinin ihmalleri, kurumlar arası sorumluluk tartışmaları bu boşluğu daha da büyütüyor. Sonuç: sahte kimliklerle alınan sahte e-imzalar ve çöken kamu güvenliği. Bu sadece bireylerin değil, devletin kurumsal bütünlüğünün de çökmesi demek. Mesela avukatların kullandığı e-imzalarla UYAP’a girildiğinde dava dosyaları, savunmalar ve deliller manipüle edilebilir.

Ne yapmalı?

Bu kriz birkaç “kötü niyetli kişi”nin işi diye kapatılamaz. Türkiye’nin dijital sistemleri çoklu kriz içindedir ve geri döndürülemez hasarlar şimdiden söz konusudur.

- Denetim şeffaf olmalı:** Kendi ve yetkili bulunduğu e-imza işlemlerine dair kayıtlar vatandaşın erişimine açılmalı. Ve olası şüphe anında anında bilgilendirilmeli.

- Mevzuat güncellenmeli:** 20 yıl öncesinin yasası değil, güncel güvenlik standartlarında biyometrik doğrulama zorunlu hale gelmeli.

- Bağımsız denetim şart:** Saray’ın ve BTK’nın tekelinden çıkarılarak bağımsız kurumların gözetimine açılmalı.

Ama asıl sorun teknik değil, politik. Dijital devlet, bizlerin güvenliği için değil, saray rejiminin egemenliği için işliyor. Sahte diplomalar, sahte imzalar, sahte kayıtlar aslında devasa skandallar buzdağının görününen kısımları. Gerçek çözüm ise örgütlü toplumun şeffaf ve demokratik denetiminden geçiyor. Aksi halde, her yeni kriz bizi daha da sahte bir geleceğe mahkûm edecek. ●●

Patriyarkayı besleyen hukuk

KADIN DAYANIŞMASI

Adalet Bakanı “Özellikle boşanma davalarının uzun sürmemesi, kişilerin bir an önce bir sonraki hayatlarını kurabilmeleri, aile kurumunun zedelenmemesi, çocukların ve kadınların yıpranmaması açısından yeni bir dönem başlatmak istiyoruz” sözleri ile aile hukuku uyumazlıklarında dava açmadan önce şart olarak arabuluculuk yolu getirileceğini ilan etti. Boşanma davalarından önce arabuluculuğa başvuru şartı getirilmesi halinde nafaka, tazminat, mal paylaşımı, velayet gibi talepler mahkeme önünde değil, tarafların bir araya gelmesi ile “çözüme” kavuşturulacak. Bu uygulama, iktidarın “Aile Yılı” vurgusu göz önüne alındığında bizlere sıradan bir hukuk tekniğini değil, çok daha derin bir siyasal tercihi işaret ediyor.

Patriyarkanın hukuk eliyle yeniden üretildiğine tanıklık ediyoruz. Kadının birey olarak hak ve özgürlükleri değil, “ailenin bütünlüğü” korunuyor. Bakanlık politikaları, kadının şiddetten, eşitsizlikten ve yoksulluktan arınmış bir yaşam sürme-

sinden ziyade; aileyi toplumun kutsal çekirdeği olarak tahkim etmeyi hedefliyor, mağduru daha da görünmez hale getiriyor.

Kadına yönelik şiddetin neredeyse sistematik bir cezasızlık politikasına bağlandığı Türkiye’de, rejimin kadınların güvenliği karşısındaki tercihleri çok açık. Kadına yönelik şiddet davalarında verilen iyi hal indirimleri, uzaklaştırma kararlarının etkin biçimde uygulanmaması, kolluğun “aile içi meseledir” diyerek geri çekilmesi... Bütün bunlar, erkek şiddetinin görünmez kılındığı, kadınların adalet talebinin ötelenip bastırıldığı bir tabloya yaratıyor. Arabuluculuk, bu tabloya yeni bir halka ekliyor: Hem şiddet karşısında zaten var olan cezasızlık politikası sürdürülüyor, hem de kadınların adalete erişimi daha baştan sınırlandırılıyor.

Patriyarkal düzen, kadınları aile içine sıkıştırarak hem ücretsiz bakım emeğini garantiliyor hem de güvencesiz işgücü rezervini diri tutuyor. Arabuluculuk gibi düzenlemeler, kadınların hak arayışını hukuki alandan çekip, aile birliğini koruma gerekçesiyle sınırılıyor.

Arabuluculuk dava şartı, kadınların adalete erişimini kolaylaştırmıyor; tam tersine, onları erkek şiddetine ve eşitsizliğe karşı daha savunmasız hale getiriyor. Boşanma aşamasında olduğu erkek tarafından katledilen veya şiddete uğrayan kadınların sayısı ortadayken, arabuluculuk şartı ile kadınlar bir de boşanma aşamasında olduğu erkek ile kapalı kapılar arkasında bir araya gelmek zorunda bırakılıyor. “Aile Yılı” söylemiyle paketlenen bu politikalar, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin sürdüğü bu düzende aileyi “korurken” kadınları hak mücadelesini görmezden geliyor. Şiddet tehdidi, toplumsal ve aile içi baskı hesaba katıldığında, arabuluculuk masası kadın için özgür bir alan değil; erkek şiddetinin gölgesinde bir baskı mekânına dönüşüyor. Patriyarka, ekonomik gücünü ve toplumsal konumunu kullanarak kadını nafaka, tazminat ve mal paylaşım başta olmak üzere birçok konuda erkek lehine vazgeçmeye zorlayabileceği bir alan yaratıyor. Evde, işyerinde, sokakta kadına yönelik her türlü şiddet alanına bir de

arabuluculuk masası ekleniyor. Kısacası arabuluculuk, toplumsal cinsiyet eşitsizliğini devam ettirerek sermayeyi ve patriyarkayı birlikte korumuş oluyor.

“Kadını korumak istiyoruz” söylemi altında aslında adaletten, hak temelli yaklaşımdan, koruyucu yasaların uygulanmasından kaçınan bir düzen inşa ediliyor. Şiddet, adaletsizlik ve eşitsizlikle beslenen düzen, devlet düzenlemeleriyle pekiştiriliyor.

Sorun yokmuşçasına daha fazla sorun doğuracak uygulamalara karşı mücadeleye devam! Kadınların adalete erişimini engelleyen, erkek şiddetini daha da görünmez hale getiren düzenlemelere son verilsin! Şiddete karşı mücadelede uluslararası güçlerin ve yükümlülüklerin yeniden kabul edilmesi için İstanbul Sözleşmesi’ne geri dönlüsün! Uzaklaştırma kararları derhal uygulansın! Şiddete mahal verecek daha fazla alan yaratmak yerine hızlı ve etkili koruma mekanizmaları işletilsin! İyi hal indirimi, “tahrik” gerekçesi gibi erkek şiddetini meşrulaştıran yargı pratikleri son bulsun! ●●